

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
-------------	-----

1. BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1.1. ŞİRKET KAVRAMI.....	3
1.2. ŞİRKET TÜRLERİ	4
1.2.1. ADİ ŞİRKETLER	5
1.2.2. TİCARET ŞİRKETLERİ.....	5
1.2.2.1. Şahıs Şirketleri.....	6
1.2.2.2. Sermaye Şirketleri.....	6
1.3. ŞİRKETLER MUHASEBESİNİN KONUSU	7
1.4. YENİ KURULAN BİR ŞİRKETİN HUKUKİ YAPISININ SEÇİMİ	10

2. BÖLÜM KOLLEKTİF ŞİRKETLER

2.1. GENEL BİLGİLER	13
2.1.1. TANIMI	13
2.1.2. ÖZELLİKLERİ	15
2.1.3. YÖNETİM VE TEMSİL.....	16
2.2. KURULUŞ İŞLEMLERİ VE MUHASEBE KAYITLARI.....	17
2.2.1. KURULUŞ İŞLEMLERİ	17
2.2.2. KURULUŞ KAYITLARI	18
2.2.2.1. Tutulacak Defterler	18
2.2.2.2. Özellik Gösteren Hesaplar	19
2.2.2.3. Kolektif Şirkete Sermaye Olarak Getirilebilecek Değerler.....	20
2.3. KOLLEKTİF ŞİRKETTE SERMAYE DEĞİŞİKLİKLERİ	29
2.3.1. SERMAYENİN ARTIRILMASI	29
2.3.1.1. Mevcut Ortakların Sermaye Paylarını Artırmaları	30
2.3.1.2. Kâr Paylarının Sermayeye Eklenmesi	31
2.3.1.3. Şirkete Yeni Ortak veya Ortaklar Alınması	33
2.3.1.4. Şirket Borçlarının Sermayeye Eklenmesi	36
2.3.1.5. Şirketin Diğer Bir Şirketle Birleşmesi.....	36

2.3.2. SERMAYENİN AZALTILMASI.....	37
2.3.2.1. İş Hacmine Göre Fazla Olan Sermayenin Azaltılması.....	38
2.3.2.2. Zarar Nedeniyle Sermayenin Azaltılması	38
2.3.2.3. Ortaklardan Birinin Şirketten Çıkması Ya da Çıkarılması	40
2.4. KOLLEKTİF ŞİRKETTE KÂR/ZARAR DAĞITIMI.....	42
2.4.1. KÂR DAĞITIMININ MUHASEBELEŞTİRİLMESİ.....	45
2.4.1.1. Kârın Ortaklar Arasında Eşit Dağıtımı	46
2.4.1.2. Kârın Sermaye Payıyla Orantılı Dağıtımı	46
2.4.1.3. Ortakların Sermaye Paylarına Faiz Ödendikten Sonra Kalan Kârın Dağıtımı	47
2.4.1.4. Kâr Payının Sermayeye Eklenmesi	49
2.4.1.5. Ağırlıklı Sermaye Yaklaşımına Göre Kar Dağıtımı	51
2.4.2. ZARAR DAĞITIMININ MUHASEBELEŞTİRİLMESİ	53
2.4.2.1. Ortakların Hisselerine Düşen Zarar Paylarını Şirkete Ödemesi.....	54
2.4.2.2. Zarar Kadar Sermayenin Azaltılması.....	55
2.4.2.3. Dönem Zararlarının Gelecek Yıl Kârlarından Mahsup Edilmesi.....	56
2.5. KOLLEKTİF ŞİRKETLERDE SONA ERME VE TASFİYE	60
2.5.1 GENEL BİLGİLER.....	60
2.5.1.1. TTK'da Yer Alan Tasfiye Nedenleri	61
2.5.1.2. Borçlar Kanununda Yer Alan Tasfiye Nedenleri.....	61
2.5.2. TASFİYE İŞLEMLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ	64
2.5.2.1. Tasfiye Sonunda Tasfiye Fazlasının Bulunması Durumu	66
2.5.2.2. Tasfiye Sonunda Tasfiye Noksanının Bulunması Durumu.....	75
2.5.2.3. Tasfiye Sonunda Zararla Birlikte Ödenecek Borç Kalması	77
2.6. KOLLEKTİF ŞİRKETLERDE BİRLEŞME	79
2.6.1. GENEL BİLGİLER.....	79
2.6.2. BİRLEŞME İŞLEMLERİ.....	81
2.6.3. BİRLEŞME İLE İLGİLİ MUHASEBE KAYITLARI.....	82
2.7. KOLLEKTİF ŞİRKETLERDE TÜR DEĞİŞTİRME.....	100
2.7.1. TÜR DEĞİŞTİREN ŞİRKETLERDE ORTAKLARIN SORUMLULUKLARI .	102
2.7.2. TÜR DEĞİŞTİRME SÜRECİ	102
2.7.3. TÜR DEĞİŞTİRMEDE VERGİLENDİRME	103
2.7.4. TÜR DEĞİŞTİRME İLE İLGİLİ MUHASEBE KAYITLARI	104

3. BÖLÜM KOMANDİT ŞİRKETLER

3.1. TANIMI.....	106
3.2. ÖZELLİKLERİ.....	106
3.3. KURULUŞ İŞLEMLERİ VE MUHASEBE KAYITLARI.....	107
3.4. SERMAYE DEĞİŞİKLİKLERİ.....	110
3.4.1. SERMAYENİN ARTIRILMASI	110
3.4.2. SERMAYENİN AZALTILMASI.....	111
3.5. KÂR VE ZARAR DAĞITIMI	112
3.5.1. KÂR DAĞITIMI	113
3.5.2. ZARAR DAĞITIMI.....	114
3.6. KOMANDİT ŞİRKETLERİN TASFİYESİ	115
3.7. KOMANDİT ŞİRKETLERİN BİRLEŞMESİ	115
3.8. KOMANDİT ŞİRKETLERİN TÜR DEĞİŞTİRMESİ.....	115

4. BÖLÜM ANONİM ŞİRKETLER

4.1. GENEL BİLGİLER	121
4.1.1. ANONİM ŞİRKETİN TANIMI.....	121
4.1.2. ANONİM ŞİRKETLERİN ÖZELLİKLERİ	122
4.1.3. TÜRLERİ	125
4.1.4. TTK ve SPK'DA ADI GEÇEN SERMAYE KAVRAMLARI.....	126
4.1.4.1. TTK'da Adı Geçen Sermaye Kavramları	126
4.1.4.2. SPK'da Adı Geçen Sermaye Kavramları.....	126
4.1.5. HİSSE SENETLERİ.....	127
4.1.5.1. Hisse Senedinin Tanımı	127
4.1.5.2. Hisse Senedinin Özellikleri	128
4.1.5.3. Hisse Senedi Türleri.....	128
4.1.6. HİSSE SENEDİ DEĞERİ İLE İLGİLİ DEĞİŞİK KAVRAMLAR.....	130
4.1.6.1. Nominal Değer.....	130
4.1.6.2. İhraç Değeri	130
4.1.6.3. Piyasa Değeri.....	131
4.1.6.4. Borsa Değeri	131
4.1.6.5. Net Aktif Değeri.....	131
4.1.6.6. Defter Değeri	131
4.1.6.7. Tasfiye Değeri	131
4.1.6.8. Alternatif Gelir Değeri	131

4.1.6.9. Teşebbüs Değeri	131
4.1.7. SPK'NA GÖRE HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLER.....	132
4.1.7.1. Anonim Şirketlerin Halka Açılması	133
4.1.7.2. Hisse Senetlerinin Borsa'da İşlem Görmesi.....	133
4.2. ANONİM ŞİRKETİN ORGANLARI.....	135
4.2.1. Genel Kurul.....	135
4.2.2. Yönetim Kurulu	135
4.2.3. Denetim Kurulu	136
4.3. KURULUŞ SÜRECİ VE MUHASEBE KAYITLARI	137
4.3.1. KURULUŞ SÜRECİ VE KURULUŞ BELGELERİ.....	137
4.3.2. KURULUŞLA İLGİLİ MUHASEBE KAYITLARI.....	141
4.3.2.1. Sermaye Taahhüdünün Nakit Olarak Karşılanması.....	141
4.3.2.2. Sermaye Taahhüdünün Aynı Değerlerle Karşılanması	144
4.3.2.3. Halka Arz Amacıyla Sermaye Taahhüdünde Bulunulması.....	146
4.3.2.4. Payların Çıkarma Primli ve Karlı Olarak Halka Arz Edilmesi ..	151
4.4. ANONİM ŞİRKETLERDE SERMAYE ARTIRIMI	154
4.4.1. SERMAYE TAAHHÜDÜ YOLUYLA SERMAYE ARTIRIMI.....	155
4.4.1.1. Esas Sermaye Sisteminde Sermaye Artırımı	155
4.4.1.2. Kayıtlı Sermaye Sisteminde Sermaye Artırımı.....	157
4.4.2. İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI.....	158
4.4.3. ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI	161
4.5. ANONİM ŞİRKETLERDE SERMAYENİN AZALTIKMASI	163
4.5.1. HİSSE SENETLERİNİN NOMİNAL DEĞERİNİN DÜŞÜRÜLMESİ	165
4.5.2. HİSSE SENEDİ SAYISININ AZALTIKMASI.....	166
4.5.3. ZARAR NEDENİYLE SERMAYENİN AZALTIKMASI	167
4.6. ANONİM ŞİRKETİN KENDİ PAYLARINI İKTİSAP ETMESİ.....	168
4.6.1. PAYLARIN İKTİSAP EDİLMESİ.....	168
4.6.2. İKTİSAP EDİLEN PAYLARIN ELDEN ÇIKARILMASI.....	169
4.6.3. İKTİSAP EDİLEN PAYLARIN MUHASEBELEŞTİRLMESİ.....	170
4.7. ANONİM ŞİRKETLERDE TAHVİL.....	171
4.7.1. TANIMI VE ÖZELLİKLERİ.....	171
4.7.2. TAHVİLLE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER	172
4.7.2.1. Tahvilde Şekil Şartları	172
4.7.2.2. Tahvilde Faiz Oranı.....	172
4.7.2.3. Tahvilde Vade	172
4.7.2.4. Tahvil Çıkarmanın Sınırı	173
4.7.3. TAHVİL ÇIKARMA PROSEDÜRÜ.....	173
4.7.3.1. Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerde	173
4.6.3.2. Halka Açık Olan Anonim Şirketlerde	174
4.7.4. TAHVİL TÜRLERİ.....	174

4.7.4.1. Devlet Tahvilleri - Özel Sektör Tahvilleri	174
4.7.4.2. Primli Tahviller Başa Baş Tahviller	174
4.7.4.3. İkramiyeli ve İkramiyesiz Tahviller	175
4.7.4.4. Hamiline veya Nama Yazılı Tahviller.....	175
4.7.4.5. Erken Paraya Çevrilebilen Tahviller	175
4.7.4.6. Güvenceli ve Güvencesiz Tahviller	175
4.7.4.7. Değişken Faizli Tahviller	175
4.7.4.8. İndeksli Tahviller	175
4.7.4.9. Kâra İştirakli Tahviller	176
4.7.4.10. Hisse Senediyle Değiştirilebilir Tahviller	176
4.7.5. ÇIKARILAN TAHVİLLERİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ	176
4.7.6. TAHVİL FAİZLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ.....	178
4.7.7. TAHVİLLERİN İTFASI	180
4.8. ANONİM ŞİRKETLERDE KÂR DAĞITIMI	181
4.8.1. GENEL BİLGİLER.....	181
4.8.2. KÂR DAĞITIMININ GENEL GÖRÜNÜMÜ	182
4.8.3. KÂR DAĞITIM TABLOSU.....	183
4.8.4. TİCARİ KÂR, MALİ KÂR KAVRAMI	185
4.8.5. KÂR DAĞITIM KALEMLERİNİN AÇIKLANMASI	186
4.8.5.1. Kurumlar Vergisi Matrahının Hesaplanması	186
4.8.5.2. Dağıtılan Kar Paylarından Gelir Vergisi Stopajı.....	193
4.8.5.3. Yedek Akçeler	194
4.8.5.4. Şirket Ortaklarına ve Diğer Kişilere Dağıtılacak Kâr Payları ...	197
4.8.5.5. Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı	198
4.8.5.6. Geçici Vergi.....	202
4.8.5.7. Hisse Başına Kâr	202
4.8.5.8.Hisse Senedi Fiyat Kazanç Oranı	202
4.8.6. KÂR DAĞITIMININ MUHASEBELEŞTİRİLMESİ	208
4.9. ANONİM ŞİRKETLERİN SONA ERMESİ VE TASFİYESİ	211
4.9.1. SONA ERME NEDENLERİ	212
4.9.1.1. Genel Sebepler.....	212
4.9.1.2. Özel Sebepler.....	212
4.9.2. TASFİYE İŞLEMLERİ	213
4.9.3. TASFİYE İŞLEMLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ	214
4.9.3.1. Dış Tasfiye İşlemleri.....	214
4.9.3.2. İç Tasfiye İşlemleri.....	215
4.9.4. TASFİYEDEN DÖNÜLMESİ.....	224
4.9.5. EK TASFİYE	225
4.10. ANONİM ŞİRKETLERİN BİRLEŞMESİ	225
4.10.1. GENEL BİLGİLER	225

4.10.2. DEVRALMA (KATILMA) YOLUYLA BİRLEŞME.....	227
4.10.2.1. Devir Halinde Vergilendirme	228
4.10.2.2. Devir İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi	228
4.10.3. YENİ BİR ŞİRKET OLUŞTURULMASI.....	232
4.10.3.1. Birleşme Halinde Vergilendirme.....	233
4.10.3.2. Birleşme İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi	233
4.10.4. KOLAYLAŞTIRILMIŞ ŞEKİLDE BİRLEŞME	234
4.10.5. MUHASEBE STANDARTLARINA GÖRE ŞİRKET BİRLEŞMELERİ	234
4.10.5.1. Menfaatlerin Birleşmesi Yöntemi.....	235
4.10.5.2. Satın Alma Yöntemi	236
4.11. ANONİM ŞİRKETLERDE TÜR DEĞİŞTİRME	236
4.11.1. TÜR DEĞİŞTİRMEDE ORTAKLARIN SORUMLULUKLARI.....	237
4.11.2. TÜR DEĞİŞTİRME SÜRECİ.....	238
4.11.3. TÜR DEĞİŞTİREN ANONİM ŞİRKETİN VERGİLENDİRİLMESİ.....	238
4.11.4. TÜR DEĞİŞTİRMENİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ.....	238

5. BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKETLER

5.1. TANIMI.....	240
5.2. ÖZELLİKLERİ.....	240
5.2.1. ŞİRKETİN TİCARET ÜNVANI	240
5.2.2. FAALİYET KONUSU	240
5.2.3. ORTAKLARIN SAYISI VE NİTELİĞİ	241
5.2.4. ESAS SERMAYE	241
5.2.5. SERMAYE VE PAYLARI.....	243
5.2.6. ORTAKLARIN SORUMLULUĞU	243
5.3. LİMİTED ŞİRKETİN ORGANLARI.....	243
5.3.1. ORTAKLAR GENEL KURULU.....	244
5.3.2. MÜDÜRLER.....	245
5.3.3. DENETÇİLER.....	245
5.4. ŞİRKETİN KURULUŞ İŞLEMLERİ	246
5.5. KURULUŞ İŞLEMLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ	247
5.6. ŞİRKETTEN ÇIKMA VE ÇIKARILMA	249
5.6.1. ÇIKMA	249
5.6.2. ÇIKARILMA.....	250
5.7. LİMİTED ŞİRKETLERDE SERMAYE DEĞİŞİKLİKLERİ	250
5.7.1. SERMAYENİN ARTIRILMASI	250
5.7.2. SERMAYE ARTIRIMININ MUHASEBELEŞTİRİLMESİ	251

5.7.3. SERMAYENİN AZALTILMASI.....	252
5.7.3.1. Sermayenin İş Hacmine Göre Fazla Olması.....	253
5.7.3.2. Ortaklardan Birinin Çıkması veya Çıkarılması	254
5.7.3.3. Büyük Bir Zararın Sözkonusu Olması.....	255
5.8. LİMİTED ŞİRKETLERDE KÂR DAĞITIMI.....	256
5.9. LİMİTED ŞİRKETLERİN TASFİYESİ.....	259
5.10. LİMİTED ŞİRKETLERDE BİRLEŞME.....	260
5.11. LİMİTED ŞİRKETLERDE TÜR DEĞİŞTİRME.....	262

6. BÖLÜM

SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNÜMÜŞ KOMANDİT ŞİRKETLER

6.1. TANIMI VE ÖZELLİKLERİ	265
6.2. YÖNETİM VE TEMSİL	265
6.3. KURULUŞ İŞLEMLERİ VE KURULUŞ KAYITLARI	266
6.4. SERMAYE DEĞİŞİKLİKLERİ.....	269
6.5. KÂR DAĞITIMI	270
6.6. ZARAR DAĞITIMI	272
6.7. TASFİYE, BİRLEŞME VE TÜR DEĞİŞTİRME İŞLEMLERİ	272

EKLER

EK-1: ANONİM VE LİMİTED ŞİRKET KARŞILATIRMASI	274
EK-2: TEK DÜZEN HESAP PLANI.....	285
KAYNAKLAR	294